

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIVULGACIO I LA CULTURA

NR 11. 30 d'abril de 1.985

Depòsit Legal PM. 625/1.983

SI
ALA
VIDA

SI
ALA
VIDA

«NO A L'AVORT»

SI
ALA
VIDA

SI
ALA
VIDA

LA DROGA que **MATA**

EDITORIAL

EL RESPECTE, ò EL DRET D'OPINAR

● Sempre que hi ha un tema candent venen les opinions, les sentències, les expressions i els atacs a les opinions dels altres. I els qui estan més alts intenten que -- els d'abaix pensin i vulguin com ells: com sempre. Bastà sentir equests dies passats les emissores de Radio Nacional i veure la televisió, per comprendre ben clarament que es pretenia imposar la idea de l'avort autoritzat (així, avort, en general), precisament en un moment en que el TC negava la constitucionalitat de 2/3 parts de la llei. Al cap de tres dies el TC publicava la totalitat de la sentència: declarava els tres casos constitucionals, encara que d'una forma molt poc transparent.

● No és el nostre cas el fer una valoració política de l'actuació dels polítics ni del Tribunal Constitucional: simplement, és un cas polític que tindrà les seves conseqüències polítiques, socials i morals.

● És molt mal de justificar l'avort des d'un punt de vista cristià, i és molt difícil permetre que els altres ho vulguin. Posats al joc nacional, els cristians diràn: "no" a aquesta "pena de mort", però...; però hauran de -- respectar les idees dels qui diuen "sí" a aquesta mort, -- (com fan a 'Europa', però no tant).

● És difícil respectar un altre que, segons el nostre pensar sigui un assassí, però..., però es l'única manera que tenim d'exigir que respectin les nostres idees. La guerra política és una altra cosa; an que aquest problema de l'avort, té més de polític que de social.

● Volem que respectin la nostra manera de pensar, i que no la ens ataquin traïdorament; volem respectar, però també volem 'respecte', i la possibilitat d'opinar. (...ah!, i 'respectar', no vol dir estar conforme en tot).

● Podrà ésser cristià un que no respecte als qui no -- pensen com ell? Si creu que estan equivocats, ho manifestarà pacíficament, fortament, però no violentament. No és -- tam en el segle de la Inquisició, tristament famosa.

La Redacció.

SANTA EUGÈNIA

REVISTA LOCAL PER A LA DIFUSIÓ I LA CULTURA

EDITORIAL	plana 1
INDEX	2
ESGLÉSIA: Carta Cristiana nº11	3
La Cadira Buida (pregària).	4
Paràboles d'avui	5
LLIBRES	6
DEMOGRAFIA	7
NOTES VÀRIES	8
DOSSIER 'AVORT' : Definicions	9-11
Auca d'un procés.	12-14
EL RACÓ: DELS POETES	15 i 29
ENTREVISTA: amb Josep Capó Juan, historiador	16-18
HISTORIA DEL POBLE: Ermita de Son Seguí	19-20
DOSSIER 'DROGUES': Descripció.	21-25
CINEMA	26
NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA	27-28
ELS NOSTRES LLINATGES	30
DEPORTS: TERCERA REGIONAL.	31-32
Futbol Sala	33
CUINA	34
PASSATEMPS	i 35.

'Revista'

"SANTA EUGÈNIA"

30 d'abril de 1.985. Revista Local per a la Difusió i la Cultura
nº 11. Publicació bimensual. Depòsit Legal PM 625/1983

Editat i imprès a la Parròquia de Santa Eugènia. Mallorca.
Redacció i administració: C/ J. Ant. 8 Santa Eugènia. Mallorca

EQUIP DE REDACCIÓ: Nadal Trias Orell, Bernat Sureda Canyelles, Mª Antònia Parets Amengual, Pep Mulet Canals, Jacinta Parets Amengual, Miquel Coll Isern, Antònia Campaner Mulet, Juana Mª Jaume Rigo i Margalida Llabrés Serra, amb la col.laboració d'altres persones per a la confecció manual de la revista a multicopista.

EQUIP DE DISTRIBUCIÓ: Catalina Miralles Crespí, Magdalena Soler Coll Mª Pilar Bascuñana Coll, Cat. Rosa Cañellas Mariano, i Rosa Mª Bibiloni Parets.

VINYETES: Sebastià Bibiloni, Tofol Rigo i Maria Crespí.

La Revista SANTA EUGÈNIA sols es fa responsable dels escrits del seu equip de Redacció.

CARTA CRISTIANA

nº13

als cristians i persones
de Bona Voluntat de
SANTA EUGENIA

Apreciats amics:

Jesús tenia preferència pels pobres i malalts. Si he de ser el seu representant, també entre els malalts, creuré que no ho faig gaire bé; les vaig a veure massa poc.

M'agradaria sebre quí està malalt; i moltes - de vegades, ho arrib a sebre quan ja estan bons o han sortit de la clínica. ¿Serieu tan amables, els meus amics o = els amics i familiars dels malalts, -joves o vells-, d'aju dar-me a complir el meu deure i fer-me a sebre quí està ma lalt entre nosaltres? No es tracta només dels malalts que han de rebre els sagraments, sino tots; sempre que no sia= tenir el grip o cosa per l'estil.

Agraït per la vostra ajuda vos saluda

ben fraternalment:

Nadal Trías Orell, Pvre.

LA CADIRA BUIDA

PREGARIA D'UN MALALT(...abans de la clínica mental)

Senyor, ara estic malalt. Res me funciona. Tot me fa mal. El còs i l'ànima: de veure ca nostra, de veure ma mare; i també -d'altra manera- el meu germà, per lo que fa i per així com va. Mumare sofreix, però aguantarà, ara l'altre, no ho sé.

¡Realitzau, Senyor, el vostre regne en mig d'aquestes coses! Quasi no puc escriure, el còs me tremola, els ulls me fan dos. El cor me batega aviat i em fa mal.

No més tenc ganes d'estar tot sol i descansar, i --- quan hi som, em pòs nerviós, i no aguant un minut.

Una altra cosa que em fa mal, és lo que jo veig: que que no puc o no sé fer; i veure el truiet que es duu al -- meu voltant; a mi no me convenç tanta cosa. Avui no hi he anat a la reunió que me digueren; que no ho puc aguantar. A mi em sembla una inflació de lo que les va bé, i com si -- volguessin que tothom faci lo que a ells les va bé: i això és una comèdia, quasi oficial, però ho és.

Senyor, jo vull pregar-vos.

Senyor, jo necessit molt fortament pregar-vos.

Senyor, jo tenc molta por de pregar-vos:

- Hi ha moltes de coses que em fan por, i tant sols Vos poder alliberar-me.
- Me sent fermat, per moltes coses, de mi o d'altres, superiors o inferiors, fermat a desconeguts o massa coneguts.
- Alliberau-me de tanta por.
- De la por que vos tenc.
- No hauria de tenir-vos-ne de por, però en tenc. i no sé com me'n he d'alliberar.
- Me fa por tenir-vos por. Crec que és una llàstima. Però és.
- Clar que és i no ha de ser.

Encara no som capaç de voler, però algún dia voldré; jo ho esper molt. Tenc por i esperança. Vos don gràcies -- per aquesta oració d'un capvespre gris i avorrit, però plè de la vostra proximitat. ¡Vos, a prop de mi!

'Andreu'

el bon samarità

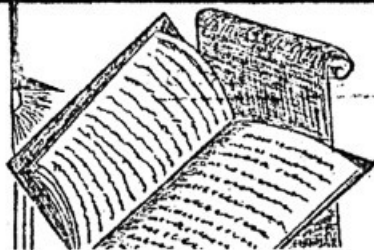
Guió: Jaume Santandreu
Dibuix: Jaume Ramis

De la revista "Manacor"

● **CONDENADOS A VIVIR**

José Mª Gironella
Editorial PLANETA
Barcelona, 1.971

● Aquesta novella és el Premi Planeta de 1.971, i conta la vida de dues famílies instal·lades a Barcelona a partir de 1939 en acabar la guerra civil. Els fets són imaginaris, però l'autor aconsegueix amb el seu sentit realista i fabulació, inventar un clima de l'ambient imperant en els dies de la postguerra.

A les dues primeres parts de l'obra es descriuen els "pares" i els "fills". Són les figures vives i contrastades amb una definició gran, de les que es va veient que es produiran drames i friccions pròpies de les diferències de generació distinta de pares i fills. És un retaule irònic, estremidor, amb pinzellades de ternura i poesia dins el millor estil de la narrativa en l'única llengua autoritzada: el castellà.

A la tercera i quarta parts els personatges abans descrits

juntament amb alguns altres de segona fila, consumeixen la lluita generacional que acaba en un abisme, on ni tan sols el diàleg és possible. Pares i fills viuen en mons apart, a distintes galàxies. Les paraules no tenen el mateix significat per a tots; s'acusen mutuament i tot això duu el desànim i la desesperança. Especialment els conflictes i la picaresca de la classe burgesa queden descrits amb una versemblança a la vegada jocosa i atroç, amb situacions de tota casta i contínues sorpreses argumentals.

Tot lector de l'obra de Gironella estarà en millors condicions de llegir la molt numerosa obra de Gironella, si abans coneix "Carta a mi padre muerto" (com a autobiografia), i "Los fantasmas de mi cerebro" (autobiografia i diari del temps de la seva crisi mental, que, per cert, la passa principalment a Mallorca (a El Terreno).

● **L'ILLA DE LA CALMA**

Santiago Russinyol
Biblioteca Selecta
Barcelona 1974

● En l'extensa producció de Santiago Russinyol, destaquen els llibres de Viatges com "Del Born al Plata", "Anant pel món", "El poble gris", "Impressions i paisatges", etc. Però d'entre tots ells sobresurt per la seva bellesa excepcional aquesta "L'ILLA DE LA CALMA", que molts de crítics consideren una de les més afortunades produccions de tota l'obra russinyolesca. És també, sens dubte, el més popular de tots els seus llibres de viatges. La fina ironia, quasi sempre inseparable de l'estil de l'autor, pren en aquesta obra un caire més subtil, i s'en

trellaça molt sovint amb una tendresa admirativa per totes les coses de l'illa, que el sorpren gratament.

Traduïda a diverses llengües aquest continua essent avui el millor llibre que s'ha escrit sobre el caràcter dels habitants de l'illa de Mallorca, sobre la idiosincràcia peculiar de la seva gent, sobre els aspectes ancestrals i inamovibles de Palma, sobre les seves dones, els carrers i els monuments i els pobles l'ànima dels quals Russinyol va saber captar amb tanta perspicàcia i encert.

• Baptismes, Matrimonis, Bodes de Plata = 0.

• DEFUNCIONS:

22-III-85 Vicens Martorell Amengual, (31 anys)
14- IV-85 Bartomeu Bibiloni Bibiloni (74 anys)
19- IV-85 Catalina Pou Bibiloni (81 anys)

¡Descansau en la pau del Senyor!

CAIXA DE BALEARS

"SA NOSTRA"

La "CAIXA DE BALEARS" - "SA NOSTRA", i
els nostres voluntaris Socis de Manteni-
ment cobreixen l'economia de la nostra
Revista "SANTA EUGENIA".

ELS TELÈFONS MÉS USUALS:

Tenint en compte algunes equivocacions que hi havia a la llista anterior, i també alguns servicis més que hi ha, vos oferim (en un full separat) una nova llista dels telèfons més usuals. Si dins la vostra Revista no le hi trobasseu, demanau-lo: n'hi ha per tots.

al vostre servici:
la "Revista SANTA EUGENIA"

CATEQUESIS PARROQUIAL

Els diumenges dies 19 i 26 de maig = seràn els darrers diumenges de Catequesis per als nins, ja que ha estat interrompuda per les festes de Pasqua, l'Angel, Fira, i dos diumenges de 1ª Comunió. ¡Pares, recordau-ho!

Transportes Mesquida

SERVICIO DE AGENCIA

Sta. Maria, Es Figueras, Sa Cabaneta, Portol, Sta. Eugenia

C/. Miguel Dols n.º 1
SANTA MARIA

Tel. 62 08 84

El poble de Santa Eugènia té un nou servici de Angència. A Ciutat té la posada a:

CENTRO DE RECADEROS
T.CASA VIUDA S.A.
C/16 de julio, solar 8
Manzana VIII. Polígono La Victoria
telèfon: 29 53 65

COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I CULTURA

Des de les planes de la nostra Revista agraïm a la Comunitat Autònoma l'ajuda econòmica que sol·licitarem i que, segons comunicació verbal, ens han concedit. Moltes gràcies.

Revista SANTA EUGENIA

«NO A L'AVORT»

■ ■ P R E S E N T A C I O ■ ■

● Durant aquestes passades setmanes d'abril, amb motiu de fer-se pública, -primer una part, i llavors en sentit contrari, la totalitat de la Sentència del Tribunal Constitucional (TC) sobre la Llei de Despenalització de l'Avort, tots els medis de comunicació pública caren notícies i reaccions davant la resolució poc favorable a la Llei presentada i aprovada a les Corts. = El TC en un principi donà com a "no constitucionals", 2/3 parts de la Llei; llavors ho donà tot com a bò.

● Perquè els nostres lectors en puguin tenir un -- poc de documentació vos oferim aquest 'dossier' de material sobre el que es discuteix i que es dona per su posat que tothom coneix; i no sempre és així.

En primer lloc: la Lei de Despenalització de l'avort, en cara que la intenció final ho paresqui, no és general; sols es refereix a tres casos o situacions. L'article 417 bis del Codi de Dret Penal quedaria així, si aquesta modificació arriba al seu final:

- ☐ "Artículo 417 bis; el aborto no será punible si se practica por un médico con el consentimiento de la mujer, - cuando concorra alguna de las circunstancias siguientes
- ☐ 1. "Que sea necesario para evitar un grave peligro para la vida o la salud de la embarazada."
 - ☐ 2. "Que el embarazo sea consecuencia den hecho -- constitutivo de delito de violación previsto - en el artículo 429, siempre que el aborto se practique dentro de las doce primeras semanas de gestación y que el mencionado hecho hubiese sido denunciado."
 - ☐ 3. "Que sea probable que el feto haya de nacer con graves patologías físicas o psíquicas, siempre que el aborto se practique dentro de las veintidos primeras semanas de gestación y que el - pronóstico desfavorable conste de un dictamen emitido por dos médicos especialistas distintos del que intervenga a la embarazada".

Pequeño D I C C I O N A R I O

de los conceptos que se usan al hablar del ABORTO.

ABORTO:

Noción general: Es la interrupción del embarazo cuando el feto todavía no es viable, es decir, cuando no puede subsistir fuera del seno materno. El ser humano en gestación comienza su peculiar trayectoria mediante la fecundación o fertilización; pasada la primera semana= hasta el segundo mes se le conoce por embrión; desde el segundo mes es un feto.

ABORTO ESPONTANEO:

Se llama aborto espontáneo cuando la interrupción del embarazo es por causas naturales, sin la libre intervención humana. Prescindiendo de los abortos muy precoces (llamados "microabortos") la frecuencia de los abortos espontáneos oscila entre el 10 y el 15 %. Son muchas las causas: un 75 % se debe al mal estado del embrión.

ABORTO PROVOCADO:

El aborto provocado es el que se debe a la intervención del hombre. Este es el aborto considerado por la moral y el derecho, ya que interviene la libertad humana. Tenemos cuatro indicaciones diferentes de este tipo de aborto provocado:

ABORTO TERAPEUTICO:

Es el aborto provocado cuando la continuación del embarazo pone en peligro la vida de la mujer gestante. En épocas pasadas esta situación se daba con cierta frecuencia (tuberculosis pulmonar, cardiopatía grave, etc) En la actualidad, gracias a los progresos de la medicina, esta dramática situación es excepcional (por ejemplo el embarazo 'ectópico: desarrollo no en la matriz, sino en las trompas u ovarios). El aborto terapéutico= hoy carece prácticamente de significación real. Es el que se considera en el punto 1º de la nueva Ley.

ABORTO ETICO ò HUMANITARIO:

Es el aborto provocado cuando el embarazo ha sido consecuencia de una acción violenta: la violación. El == aborto por violación alude también a una situación dramática, en que el embarazo no es consecuencia del amor sino de la violencia. Sin embargo esta situación no es tan frecuente, ni la fecundación por violación una consecuencia normal. Por otra parte existen otras alternativas humanitarias a un embarazo por violencia.

ABORTO EUGENÉSICO

Es el aborto provocado cuando existe el riesgo, y a veces la certeza, de que el nuevo ser nazca con anomalías o malformaciones congénitas. Las malformaciones se conocen mediante la diagnosis prenatal, especialmente por el análisis del líquido amniótico, i la ecografía, a través de los cuales sistemas puede diagnosticarse el mongolismo, la hidrocefalia o la microcefalia. Las causas son muy variadas; presencia de un gen nocivo, anomalías en los cromosomas, ingestión de tóxicos (recordar el caso de la 'talidomida'). El aborto eugenésico alude a una situación ciertamente dramática y la decisión que se ha de tomar se situa en una "conflicto de valores". En esta situación es donde aparece con plena fuerza la inviolabilidad de la vida humana.

La «Asociación Pro Respeto a la Vida Humana de Barcelona» ha editado un folleto relativo al aborto, cuyas viñetas reproducimos aquí. Cuando se discute tanto la dimensión legal del problema no podemos olvidar la dimensión moral del mismo.

¿QUIEN MATÓ A JUANITO?

1
SEMANA

Una vez fertilizado, el óvulo entra en el seno materno. Una nueva vida empieza a desarrollarse.

2
SEMANA

Una vida nueva empieza a recibir alimento de la madre

ENTRE LA
3
Y
4
SEMANA

Empiezan a formarse los ojos, la columna vertebral, el cerebro, los pulmones, el estómago, el hígado, los riñones. ¡El corazón empieza a funcionar!

4
SEMANA

Se va formando la cabeza. La columna vertebral está completa. Se forman los brazos y las piernas. ¡El corazón ya está trabajando!

5 SEMANA

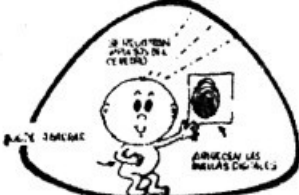
Va separándose el torax del abdomen. Los ojos tienen ya retina y cristalino. Los oídos comienzan a formarse. Aparecen los dedos de las manos y de los pies.

ENTRE LA 6 Y 8 SEMANA

Todos los órganos están completos. La cabeza desarrollada y formadas la cara, la boca y la lengua. El cerebro completo. El niño puede sentir las cosquillas.

8 SEMANA

Completos los dedos de pies y manos. Las actuales huellas digitales de Juanito serán las mismas a los ochenta años.

ENTRE LA 11 Y 12 SEMANA

Todos los sistemas funcionan. Músculos y nervios se sincronizan. Los brazos y las piernas se mueven. Empiezan a aparecer las uñas de los dedos. Juanito pesa 29 gramos.

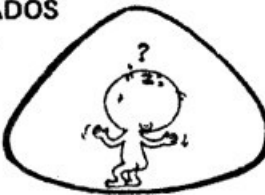
A los 3 meses Juanito está formado: sólo le falta crecer.

¡Sin embargo, su mamá y el médico estudian la manera de asesinarlo!

¿COMO SON ASESINADOS LOS NIÑOS POR SUS MAMAS?

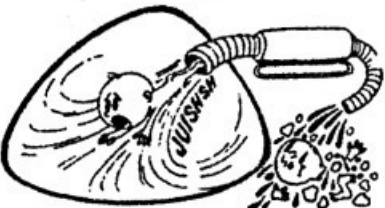
Hay cuatro maneras, a cual más cruel e inhumana.

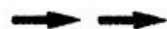
¿Qué método le tocará a Juanito?

Con cualquiera de ellos sufrirá.

METODO DE SUCCION

El método es semejante al de una aspiradora. El niño es arrojado del seno materno hecho pedazos.

EL METODO DEL CUCHILLO (EMBRIOTOMIA)

El médico sencillamente corta en pedazos el niño en el seno de su madre.

LA OPERACION QUIRURGICA

El médico abre el vientre de la madre, saca al niño y lo mata.
El cuerpecito será quemado o destinado a experimentos.

EL RECURSO A SOLUCIONES DE SAL

Se inyecta una solución de sal en el saco embrionario y el niño es quemado por la sal hasta que muere.

Algunas madres dicen tontamente: "Yo tengo pleno derecho sobre mi propio cuerpo".

Eso es falso. Sólo Dios tiene derecho absoluto sobre nuestro cuerpo.

Ninguna mujer tiene derecho a intervenir a una vida que Dios ha creado.

"Tú formaste mis entrañas; tejió mi cuerpo en el seno de mi madre" (Salmo 139, 13).

La madre no tiene ningún derecho sobre el cuerpo de su hijo. El niño es una persona distinta. Es un ser humano aparte.

Cuando una autoridad humana va en contra de la ley de Dios, tenemos obligación de seguir la ley de Dios antes que la ley humana.

Si tú ya eras una jovencita, debes saber que el aborto es un asesinato.

Los niños de 13 semanas que son abortados, lucharán por vivir después del aborto durante dos o tres horas.

No se trata de una operación de amígdalas.

SI ALAS VIDA

¿Cuándo empezó el Fresno a ser Fresno?
Desde la semilla.

¿Cuándo empezó el perro a ser perro?
Desde la fecundación.

Así el hombre, desde el principio de su existencia, es hombre y por ello su vida es inviolable.

POR ESO DIJO DIOS

NO MATARAS

ADEU AMIC

De través i cap enllà
amb mar blava
i cel ardent
vaig, faig, correguent,
naixent a l'albada
a un país mollà.

De la terra bona,
sembrant flors
i volguent ors,
de tot lo que sona.

De dia i de nit
sota la feina,
amb molt delit
sense cap eina.

Surt d'aquí endins,
corre cap a l'estel,
dorm amb lluna,
amb ulls de pruna,
amarada l'arrel
de fe, els pins.

Bernat fill de rei

ES PUIG

Com buranya morenenta
damunt s'illa apareix
sa claror des sol la trenca
i perquè badi qualche llenca
que de verdor se cobreix.

Aqueixa gigantesca roca
plantada als quatre vents
i es des quatre be li toca
i quan de boira s'encapota
anunciant es mal temps.

A " ES MONUMENT "

Dalt del cim, com la punxa majestuosa
t'alces dret, gloriós de cap el cel
amb l'encís d'una estàtua ufanosa,
redoblant la il·lusió de tot anhel.

De la teva situació en l'altura
domines el campatge comarcal,
observant des d'allà la gran planura
d'una immensa bellesa genial.

Ben arran, damunt l'alta penyalada
rematat en l'altura per la creu,
escoltes amb postura sossegada,
del vent airós, la infatigable veu.

I esculpit en la pedra blanca i fina
per les expertes mans de l'escultor,
fas conjunt amb l'escultura divina
del Santíssim Crist Rei i Redentor.

Tot el poble, amb una grata alegria,
de tenir-te amb ell se sent orgullós
perquè inspires l'eterna poesia.

Oh esbelt monument meravellós!

Tià Coll

I a baix que tot s'escampa
en es seus peus onetjant
amb una molt grossa rampa
que com més va més s'aixample
igual que un immens mant.

Es camí que a Sineu ve
com a serpent adormida
damunt un rostit terra
servia per arrasser
a la reial comitiva.

Dins es cor de s'illa bella
de garrigues i conró
més hermosa que rosella
i no seria tant guapa ella
si no fos d'aqueix turó.

Quan l'auga neix a llevant
que sa nit ja s'arrecona
llavors te molt més encant
es raigs des sol ja apuntant
li posen una corona.

Segueix....
a la plana 29

AMB

● **JOSEP CAPÓ JUAN** ●

historiador

Josep Capó és "santamarier" i ha dedicat gran part de la seva vida a l'estudi de la Història del seu poble.

L'obra que recolleix gran part del seu treball de historiador és la Història de "la vila de Santa Maria del Camí", composta per dos toms. El primer fou publicat l'any 1980, titulat "De la Prehistòria al segle XVI". En motiu de la presentació del segon tom, el passat dia 25 d'Abril a l'ajuntament de Santa Maria, hem volgut fer-li un petit homenatge per la seva feina d'investigació sobre la Història de Santa Maria i també de Santa Eugènia, ja que hem format un mateix poble i per tant compartim una mateixa Història.

Miquel Dolç, en el pròleg del primer tom mos diu: "Josep Capó, sent un amor indicible, apassionat, gairebé fanàtic pel seu poble...", - "ens ho explica tot escrupolosament, fil per randa, amb un estil plaer i gairebé científic i mos fa estimar aquesta història amb totes les seves grans misèries i les seves petites grandeses..."

-Quin temps fa que vos dediqueu a investigar sobre la història de Santa Maria del Camí.?

A mi sempre m'ha agradat la Història. Ara be, concretament a aquesta obra he dedicat 10 anys, 5 a cada tom. El primer va ésser més malde fer, perquè, sobretot els documents eren mals de trobar i d'entendre. En el segon tom he tingut un'altra casta de dificultats, la de tenir massa material i la feina ha estat de seleccionar. La redacció d'aquest tom m'ha duit un any de feina, l'he repetit fins a quatre vegades.

La font principal dels documents han estat els arxius, de Palma i de l'ajuntament de Santa Maria.

-Quan és que Santa Maria i Santa Eugènia s'estableixen com a poble.?

Fins el segle XVI, tot en general era una gran extensió, tot eren possessions i per ventura hi havia dos nuclis de població, molt petits, tant a Santa Maria com a Santa Eugènia.

Hi ha autors que diuen que només existia un nucli a Santa Eugènia que lideien: "Sa pobla de Santa Eugènia". Ses Alqueries són molt antigues, un temps les deien "Ses Alqueries d'En Gilabert de Cruïlles". També aquell pou de Son Mascaró és un pou prehistòric.

SEMPRE M'HA AGRADAT LA HISTÒRIA

A Santa Maria, allà on és el poble era una possessió anomenada "Sa Cavalleria" que pertenyia a -

a la la familia Torrella, que no varen vendre res mai, en canvi les altres possessions venien trats.

Jo he tingut la sort de trobar el document de s'establiment de "Sa Cavalleria" que no va ésser fins al segle XVII i que coincideix amb l'existència d'un nucli de població. Quan mor el darrer rebrot de la familia Torrella, l'herència passa als Oleza, que ara són a Son Seguí.

Santa Maria, debut a l'establiment d'aquesta possessió, creix, però és curiós veure que Santa Eugènia tèn més habitants que Santa Maria (XVII). En canvi en el s. XVI era més nombros.

LA GENT D'AQUELL TEMPS EMIGRAVA MOLT, ERA NÓMADA.

I vosaltres me direu, i com ho saps tú en això? perquè he mirat el llibre de baptismes dels dos pobles en els mateixos anys.

La gent d'aquell temps emigrava molt, era nómada, es veu que ho passaven malament i corrien molt d'una part a l'altra.

Quan els Oleza establiren "Sa Cavalleria", venien trats a un preu bastant assequible, -- una gallina cada any i per el correu de les terres era una barcella de lo que sembraven i una quantitat en metàl·lic.

LA PRIMERA ESGLÉSIA DE SANTA EUGÈNIA ERA UNA CAPELLETA DEL SEGLE XVI

A finals del segle XVII fan a Santa Eugènia vicaria "in capite", abans només podien dir missa i baptismes i per tot lo demás havien de desplaçar-se a Santa Maria.

La primera església de Santa Eugènia era una capelleta construïda en el segle XVI, no -- crec que quedi res d'ella. A

questa que ara teniu és del segle XVIII igual que la parròquia de Santa Maria.

-Quan és que Santa Eugènia aconseguí l'autonomia com a poble?

En el segle XVIII els taujans ja volen l'autonomia. Entre Santa Maria i Santa Eugènia qualche pic hi va haver bregues fortes.

Hi ha un document trobat que diu així: "Santa Eugènia intent de segregació dia 4 d'Abril de 1752 -- a la vicaria i amb magna reunió, Mateu Mascaró proposa als obrers majors, consellers i altres que la senyora Margalida D'Escallar i D'Oleza vol pau i unió i no vol despeses."

En el primer tom de la història de "la vila de Santa Maria del Camí" Santa Maria i Santa Eugènia van -- juntes, no faig separació, però -- en aquest segon tom, he posat un capítol sencer dedicat a Santa Eugènia.

En el s. XVII s'en varen duu "s'escrivania", o la casa de la vila que diríem avui, de cap a Santa Eugènia. Això va sabre molt de greu als santamariers i lluitaren molt perquè les ho tornassin. Inclús demanaren un decret al rei per tornar s'escrivania al lloc originari. El motiu del desplaçament de s'escrivania fou perquè aleshores hi havia més gent a Santa Eugènia.

EN EL S. XVII S'EN VAREN DUU S'ESCRIVANIA CAP A SANTA EUGÈNIA

A Santa Eugènia l'any 1696 hi havia les següents possessions que sobrepassaven el valor de 1000 -- lliures (una lliura eren tres ptes) "Sa Torre d'En Miguel Coll" 4.500 lliures, "Sa Torre d'En Pere Bibiloni" 1000 ll., "Ses Coves" 2050 ll., "Son Tano" 1900 ll., "Possessió d'En Miguel Coll" 1700 ll., "Son Mateu" 1500 ll. i "Sa Cova Monja" que era del bisbe Ramon Sureda.

Santa Eugènia començà a tenir una certa personalitat devers l'any -- 1800, encara que depengués de Santa Maria, hi havia haguts batles,

jurts i consellers taujans. Varen començar a tenir una personalitat a la vicaria, amb els obrers de l'església. Als obrers estaven autoritzats -- per el virrei i administraven els bens comunals.

Entre 1708 i 1714 es fan 7 establiments i entre 1729 i 1767 s'en fan 22 més, la majoria eren trats per construir cases, així s'estableix gran part de ses comunes i es puiget.

Santa Eugènia no arriba a ésser vila independent fins al segle passat.

La constitució de 1812, otorga va als llocs que contassin en més de 1000 habitants, la condició de municipis.

SANTA MARIA I SANTA EUGÈNIA HEM DE COL·LABORAR AMB MOLTES COSES JA QUE HEM FORMAT UN MATEIX POBLE DURANT 6 CENTURIES

Les noves viles que es formaren a Mallorca varen ser: Capdepera,

Son Servera, Deia, Maria, Buguer, Fornalutx, Establiments, Lloret, Lloseta, Petra, Santa Eugènia i Llubi.

El 4 de Juny de 1813 varen dividir els termes i l'any següent, el Rei tornà a ocupar el trono i aquestes viles deixaren de ésser-ho.

L'any 1820 tornen els lliberals al poder i Santa Eugènia tornar a ser altre volta independent.

Però acabat el trieni lliberal, tornar a dependir de Santa Maria.

No va ésser fins l'any 1842 quan -- Santa Eugènia no se va separar definitivament de Santa Maria.

Jo crec que Santa Maria i Santa Eugènia hem de col·laborar amb moltes coses, ja que hem format un mateix poble durant sis centuries.

Santa Maria tant era aquí com a -- Santa Eugènia, perquè quan el Rei En Jaume va conquerir Mallorca, deixà aquestes terres a n'En Bernat de Santa Eugènia, que ha estat el nostre fundador.

Una cosa que m'agradaria dir és que en el segle passat amb la construcció de l'escut de Santa Eugènia, varen ésser molt assertats. Perquè la torre va referència al fundador que era de Torrella de Montgri i -- l'escut Torrella era una torre.

ENORABONA!!

M. Jacinta i M. Antònia

=====

L'ERMITA DE NOSTRA SENYORA DE LA PAU

=====

Una de tantes tradicions de les festes de Pasqua és la del Dia de l'Àngel, dia dedicat des de fa molts d'anys a la romeria o pa amb caritat a moltes de les ermites i oratoris espargits per tota la geografia insular. Vella és la tradició i velles són les ermites, quasi totes buides d'ermitans i algunes restaurades més pel que tenen d'atractiu turístic que per altra cosa.

Avui, quan gairebé la meitat de la població mundial viu concentrada a les grans ciutats, amb tots els problemes que això representa d'aglomeracions i renous, la vida dels ermitans es pot presentar com una alternativa, quasi ecològica, de retrobar-nos amb nosaltres mateixos, amb la mare naturalesa i, evidentment, amb Déu, tantes vegades oblidat.

Es bastant difícil dir quins són els orígens de la vida eremítica, entesa com a vida en solitud, dedicada a l'oració i la penitència. S'en té constància des de l'Antic Testament però aquí, a Mallorca, es considera que fou Ramon Llull qui implantà aquesta forma de vida retirant-se a Randa l'any 1.275 i creant, més tard, l'escola de Miramar.

La història de la nostra ermita és molt més recent. També anomenada ermita de Son Seguí per estar situada dins aquesta possessió, dins el terme de Santa Maria del Camí, l'ermita de la Mare de Déu de la Pau és com partida per santamariers, portolans i teujans.

Les primeres notícies que en tenim són de mitjan segle XVII. Aleshores el camí de les cases de Son Seguí fins a l'ermita estava un bon tros empedrat; el conjunt de l'ermita era un quadre tancat de paret alta amb un sol portal d'entrada que al dintell tenia la típica inscripció "Solit udo sive vita Eremitarum Anachoritarum"; a l'interior la casa amb l'oratori -que fou restaurat a 1.917- i darrera les dependències pròpies. L'hort amb els seus tarongers, una esbelta palmera i la tradicional Creu, que recordava sempre als ermitans els sofriments de Nostre Senyor.

L'any 1.728 D. Nicolau Ballester i d'Oleza, propietari de Son Seguí, va cedir als ermitans, endemés del que hem descrit, una quarterada de terra cultivable i una altra de garriga, i prometé vestir i calçar als ermitans, donar-los pa, llegums i

tot el que fos necessari per al seu sustent.

Sabem també que l'any 1761 morí un dels ermitans que hi havia i fou enterrat a la fossa que s'havia fet a la Capella de Sant Ignaci de la nostra església parroquial.

El 2 d'octubre de l'any 1800 després de 28 anys d'estar tanca da per falta d'ermitans, l'hermita de Son Seguí es torna a obrir amb el consentiment del bisbe Nadal i el permís del propietari de la finca, D. Jaume Ignaci d'Oleza, per acollir a dos ermitans.

Per tal motiu es va celebrar una gran festa presidida pels capellans de Sta. Maria i Sta. Eugènia i als senyors de Son Seguí, amb presència de molta gent dels pobles voltants.

Malgrat aquesta festa de rebuda, l'ermita no va esser poblada molts d'anys més, ja que les darreres notícies que tenim dels ermitans en el puig son de 1820. De llavors ençà tan sols la Mare de Déu de la Pau guarda la vella ermita i deu esperar ansiosa que arribi el Dia de l'Àngel per escoltar els Goixs dels pelegrins...

GOIXS A LA MARE DE DEU DE LA PAU

QUE SE VENERA

EN LA HERMITA DE SON SEGUI

1

Verge Santa de la Pau,
Que de Son Seguí en la hermita
Dins una iglesia petita
Lluny de pobles habitau:
Nostros clamors escoltau
Com a mare verdadera;
Y en veni l'hora darrera
Lograums l'eterna pau.

2

De Santa Eugènia les gents
En sos treballs acudeixen
A vos i de Deu mereixen
Qu'aconsol los seus turments.
Si tan de grat Vos mirau
A qui devot vos venera
En veni l'hora darrera
Donaulós l'eterna pau.

3

De Pòrtol y Marratxi
També sou segur conhort;
Y per lograr bona sort
A Vos solen acudí.
Ventura sempre siau
Dels qui dins la Terra plora;
Y en veni la darrera hora
Donaulí l'eterna Pau.

4

Tambe de Santa Maria
Ne sou la millió advocada
Cuant ab una mala anyada
Vol recobrá la alegria.
Vos bondadosa otorgau
Cent per u al qui en Vos espera,
Cuant venga l'hora darrera
Donaulí l'eterna pau.

5

Els Senyors de Son Seguí
Dins terra seua vos tenen
Y a adorarvos sempre venen
Per no perdre el bon caní
A tans bons senyors donau
Una vida placentera
Y en veni l'hora darrera
Lograulos l'eterna pau.

6

Mare de tota Bondat,
Consol de qui en vos confia;
Girau, girau colque dia
Vostros ulls deves Ciutat.
Sa vostre vista escampau
Desde Endraitx a Capdepera,
Y a tota Mallorca entera
Concediu riquesa i pau

DESCRIPCIO D'ALGUNES DROGUES

I ELS SEUS EFECTES

per Miquel del Río Meyes

No pretenim fer una descripció detallada de totes les substàncies tòxiques esmentades per l'OMS, ni tan sols proposar-ne una classificació. Ens limitarem a comentar alguns aspectes d'ús (ara) il·legal que podem considerar com a més importants, sigui des d'un punt de vista històric, sigui per la seva rellevància actual.

I. OPIACIS

A. L'opi.

Es tracta d'un suc recollit per incisió del cascall = de la planta 'Papaver somnifreum album'. L'opi és un dels productes psicoactius més antigament coneguts: citat en un paper egipci del s.XV a.de C., conegut d'Hipòcrates i prescrit a títol terapèutic a Europa en el s.XV a partir de Paracels. La gran època de l'opi a Europa se situa al s.XIX.; Tomas de Quincey explica, a 'Les confessions d'un opiomà', com la classe obrera anglesa s'afeccionà a consumir píndoles d'opi. A partir de la mitat del s.XIX s'estenen per Europa els fumadors d'opi, que a la vigília de la primera Guerra mundial, eran ja 1200 a la ciutat de París.

En l'actualitat, el consum d'opi és un fenomen aïllat.

B. La morfina.

Es tracta d'un alcaloide natural de l'opi, que va ser aïllat pel farmacèutic alemany Setürner l'any 1803. La invenció, el 1850, de la xeringa de Pravaz, així com la utilització massiva de la morfina a la guerra de 1870, varen contribuir al expandiment de la morfinomania, que va conèixer el seu punt màxim a principis del s.XX.

C. L'heroïna.

Anomenada diacetilmorfina i sintetitzada a partir de la morfina per Dreses, l'heroïna va ser comercialitzada --- l'any 1898 pels laboratoris Bayer, que la presentaren com una substància desproveïda de dependència i capaç de curar rapidament la dependència als morfinòmans. Els seu ús va ésser prohibit als Estats Units l'any 1925.

Efectes cercats: Els efectes de la primera administració d'heroïna han estat descrits pel Dr.Claude Ollievenstein de la manera següent:

"Després de la injecció té lloc el "flash", una explosió de plaer que envaeix el cos, el cap, l'esperit... En definitiva, es tracta d'un orgasme, al costat del qual l'orgasme sexual sembla poca cosa. El "flash" va seguit de la "planète". Durant unes hores, en un estat de semivigília i semiinconsciència, es roman submergit en una espècie de niu d'aigua calenta acollidor com el ventre matern, com el líquid amniòtic. Només es perceben les sensacions agradables, les altres son rebutjades".

Efectes indesitjables:

- 1.- Efectes col·laterals: vòmits, restrenyement, etc.
- 2.- Intoxicació aguda: definida per la tríade de coma, pupilla puntiforme i depressió respiratòria.
- 3.- Intoxicació crònica o dependència: el síndrome = d'abstinència en el consum de l'heroïna es caracteritza per l'aparició dels primers signes i símptomes a les 6-8 hores després de la darrera presa. S'inicia amb rinorrea, llagrimaig, badalls i sudoració, seguit per l'aparició de midriasi, anorèxia, "pell de gallina", inquietud, irritabilitat i tremolor. La intensitat màxima dels símptomes s'observa al cap d'unes 48 hores amb una creixent irritabilitat, insomni, badalls violents, calfreds, esternuts, llagrimaig i coriza, que es poden acompanyar de nàusees, vòmits, espasmes intestinals, diarrea, elevació de la freqüència cardíaca i de la pressió arterial, àlgies als ossos i als múscols de les extremitats i de l'esquena.

La no-ingesta de sòlids i líquids, combinada amb els vòmits, la sudoració i les diarrees, produirà una deshidratació amb cetosi i alteracions de l'equilibri acid-base, -- amb que es pot presentar ocasionalment el colapse cardíoc-vascular.

Al cap de 7 dies, la majoria dels signes han desaparegut, però hi haurà sensacions vagues i desagradables que poden persistir setmanes.

Patologia de l'administració intravenosa: L'heroïna = que es troba en el mercat conté adulterants en una proporció que va del -- 80 al 98 %; aquestes substàncies, sumades a les deficientes condicions higièniques de l'administració intravenosa, serien responsables de les moltes hepatitis, sepsis, endocarditis, embòlies, flebitis i tromboflebitis, així com de -- trastorns degeneratius crònics pulmonars i renals.

Fenomen de la tolerància: Acabat aquest éxtasi inicial, qui ha tastat l'heroïna no té altra idea que la de retrobar aquest estat. És a partir d'aquí que es va tancant et setge, ja que per obtenir aquest mateix efecte s'ha d'augmentar rapidament la dosi.

Es al cap de poc temps de consum amb un augment progressiu de la freqüència i de la dosi que s'instaura una dependència física, definida per la presentació de la síndrome d'abstinència ja descrita a propòsit de la intoxicació -- crònica.

II. CANNABIS

La Cannabis sativa és una planta anual que pertany a la família de les urticàcies, probablement originària de l'Àsia Central i Occidental. El document més antic que hi fa referència és el "Rhyya", tractat xinès de botànica del s. XV a. de C. La utilització de la cannabis s'estengué pels països perses i àrabs a partir del s. X d. de C. i arribà lentament als països occidentals per via marítima. L'any 1960 va ésser aïllat el tetrahidrocannabinol, el principi actiu d'aquesta planta.

Efectes de la cannabis:

1. Físics: A curt terme es constata una acceleració del pols, un descens de la tensió arterial i una hiperèmia conjuntival amb ptosis palpebral. Es poden presentar altres símptomes com nàusees, vòmits, sequedat de boca i trastorns intestinals. Els efectes de la toxicitat crònica són poc clars: si bé l'efecte carcinogen a nivell pulmonar és molt probable, altres efectes descrits com una inhibició de la immunitat cel·lular, l'obliteració arterial perifèrica, la disminució de l'espermato-genèsi i la intoxicació transplacentària del fetus, encara són motius de controvèrsia.

2. Psíquics: Hem de recordar que els efectes psíquics d'una droga estan en funció de la dosi, la via d'administració i la qualitat del producte, però també de la personalitat del individu i de l'atmosfera col·lectiva en que es fa el consum. L'any 1845, el Dr. Moreau de Tours precisà la progressivitat dels fenòmens psicosenso-rials engendrats pels derivats de la cannabis, descrivint els 8 nivells següents:

- 1) estat d'eufòria assimilada en ocasions a la felicitat.
- 2) excitació intel·lectual amb exageració dels sentiments i, en casos extrems, dissociació d'idees.
- 3) modificació en la percepció del temps i espai.
- 4) modificació de la sensació auditiva (en particular referent a la música)
- 5) aparició d'idees fixes, generalment suggerides pel món de l'exterior.
- 6) sobreexcitació dels sentiments.
- 7) impulsos freqüentment lligats a la sugestió.
- 8) il·lusió i al·lucinacions

En quan a una eventual toxicitat psíquica a llarg terme, semblaria que la psicosi no pot ésser una conseqüència de la cannabis, però sí que podria ésser desencadenada, en un individu predisposat per l'ús d'aquesta substància.

Altres efectes atribuïts a la cannabis serien les dificultats de memorització immediata i la síndrome amotivacional.

III. PSICOESTIMULANTS

A. La cocaïna.

Es tracta d'una pols cristal·lina, blanca, inodora, = ra, preparada a partir de la pasta de coca de les fulles de l'Erythroxylum coca, arbust que creix fonamentalment als An des d'Amèrica. Els indígenes d'aquesta terra masteguen --- aquestes fulles des de temps immemorials, a fi de mitigar - fam i fatiga (una mitjana de 3 kg./hab./any segons estima- cions de l'OMS). Aquesta pràctica fou introduïda Europa pels conqueridors espanyols al s. XVI. L'alcaloide anomenat 'co- caïna' fou aïllat l'1850, i la moda del seu consum s'esten- gué a totes les capes de la societat, des d'obrers o parla- mentaris fins a la Reina Victòria o el Papa Lleó XIII. La utilització de cocaïna continuà durant la primera mitat del s.XX, en venda amb la Coca-Cola en els inicis de la seva co mercialització, i penetrà en els medis artístics i litera- ris, per desaparèixer practicament amb la Segona Guerra Mun dial. Començà a estendre-se novament a partir de la França del 68 i podriem dir que en l'actualitat el seu ús al nos- tre país està en expansió.

Efectes indesitjables:

1. No produeix dependència física, però la dependèn- cia psicològica que comporta és forta i d'instauració molt- ràpida, i es manifesta basicament amb trastorns depressius.
2. La utilització crònica engendra trastorns psicò- tics de tipus paranoide i pseudo-al·lucinacions.
3. El consum crònic per via inhalatoria produeix una vasoconstricció continuada de la mucosa nasal, amb possible necrosi i perforació del septe.
- 4.- El consumidor regular acaba presentant un gran -- aprimament, pateix desordres digestius, nàusees, insomnis i pèrdua de la gana, i torna faciment agressiu.
5. Els consumidors per via intravenosa, cada cop més freqüents, patiran tota la patologia pròpia d'aquesta via.
6. Administrada per la via intravenosa, la rapidesa - d'acció de la cocaïna i el caràcter fugaç dels seus efectes (durada de 20 a 40 minuts) condueixen a un consum compulsiu
7. Dosis no excessives poden produir arrítmies cardíaq ues fatals.

B. Les amfetamines.

L'amfetamina és un producte de síntesi descobert al - final del s.XIX. Aquesta substància engendra sobretot un es tat d'excitació, una acceleració de l'activitat psicomotriu i una desaparició de la sensació de fatiga i un augment de l'a tenció.

Han estat utilitzades en el "dooping" físic i intel·lectual; també com a anorexigen en el tractament de l'obesitat. La diversitat dels seus derivats, camuflats en tota classe de preparacions farmacèutiques, l'insuficient control de la seva dispensació i el seu baix preu suposen una situació que en facilita l'ús toxicomaniac.

Efectes cercats:

Varien segons l'individu; qui s'injecta cerca el "flash", sentiment d'eufòria i gran excitació, així com una estimulació mental molt particular a la qual succeeix una fase d'abatiment i de son. L'absorció per via inhalatòria o oral provocarà una excitació més prolongada i brutal. Aquesta eufòria s'acompanya d'un estat d'exaltació intel·lectual on la ideació s'accelera fins a arribar a la fuga d'idees. Amb una espècie de sentiment de superioritat, el consumidor té la impressió de veurer-se les possibilitats creatives duplicades, se sent eufòric i desinhibit. Aquest aspecte brillant de l'experiència amb les anfetamines dona lloc a un efecte subdepressiu al moment en que cedeix el seu efecte estimulante.

Efectes indesitjables.

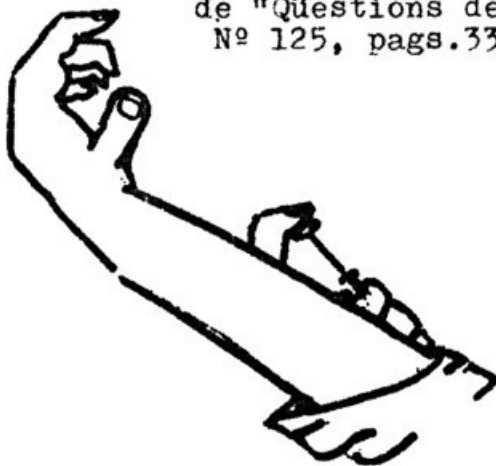
1. Les anfetamines no engendren una vertadera dependència física, però la dependència psíquica és rapidament tirànica. L'abstinència psicològica es caracteritza per irritabilitat, trastorns del son, fatiga, letàrgia i crisi depressiva.

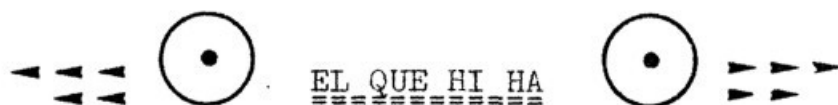
2. La tolerància, excepcionalment forta, condueix a augmentar rapidament les dosis per a obtenir un mateix efecte. Les dosis creixents comporten un augment de l'ansietat i de l'insomni, canvis profunds en el comportament, pèrdua de la gana, gran aprimament i trastorns de la nutrició.

3. L'abús d'anfetamines provoca en freqüència un deliri agut, conegut com "paranoia" pels toxicomans. L'individu anguniat, té el sentiment que el seu entorn li és hostil, que el persegueix, es creu amenaçat, espiat i interpreta les paraules i els gests d'aquells que l'envolten, fins i tot si són amics, com una prova de la seva convicció.

4. És relativament freqüent el creixement de psicòsis tòxiques independentment de la dosi, freqüència i durada de la dependència.

de "Qüestions de Vida Cristiana"
Nº 125, pags.33-39.

EL QUE HI HA

En lo que és el món de la cultura Oficial del nostre país hi ha una consciència bastant clara i estesa de que aquests darrers anys -els anys del canvi- s'han fet coses molt importants per la indústria del cinema nacional. Pareix com si el camp del cinema fos el que més ha interessat a les Altes esferes, que ha estat on s'han vist més èxits dels nous plantejaments i que l'interès de l'Administració s'ha traduït amb un bon reconeixement internacional.

Es podria criticar que a altres camps, com el del teatre o el de les editorials, no s'hagi fet el que s'ha fet en el cas del cinema; però és que dins aquest mateix camp hi surten algunes crítiques. La més freqüent és la de que no s'ha produït un canvi estructural que doni les garanties necessàries als nous creadors i s'ha anat a remolc d'un "boom" venia d'uns anys enrera.

Ara mateix pareix que aquest boom s'ha calmat un poc com a tal explosió i que és l'ampliació llibertat de creació la que segueix donant vida a aquest apartat de la nostra cultura, per ventura més trepitjat per la competència estrangera que alguns altres. El que hi ha és, sense cap dubte, una varietat temàtica i de plantejaments molt enriquidora.

En aquest sentit es poden contrastar dues pel·lícules de dos joves directors. Per una part EL FILANDON, de José María Sarmiento, és un recull de velles tradicions castellanques; de fet la pel·lícula és la narració de cinc contes que tenen en comú el joc del doble sentit de la paraula del títol que en el seu significat directe ve del fet de filar, i en el seu

sentit figurat representa el "fil" històries i legendes que es solia fer a les vetllades. El resultat és una pel·lícula de considerable qualitat tècnica, molt entretenguda i amb un cert contingut màgic i misteriós, molt propi de tots els intents d'intromissió dins les tradicions de qualsevol poble rural.

Per altra part, DE TRIPAS CORAZON, primera pel·lícula de Julio Sánchez Valdés és una clara mostra del cinema urbà dels darrers anys; concretament reflexa el submón del Madrid d'avui, amb la particularitat de que moltes escenes estan contades en clau de comèdia, tipus Oscar Ladoire. D'això en resulta una història triangular amb personatges de molta autenticitat, que es mouen en un món cinematogràfic divertit i d'apariència real. En quant als aspectes tècnics la fotografia resulta bastant hermosa i la narració és clara i ferma.

Endemés d'això és també novetat la darrera pel·lícula de Francisco Regueiro, PADRE NUESTRO, amb guió compartit amb A. Fernandez Santos. Pel·lícula molt suggestiva, conta el retorn, ja vell, d'un cardenal al seu poble natal i l'encontre amb una possible filla il·legítima. El clima del film és en tot moment irreal, cosa que es veu accentuada pel seu fi, obert a molt diverses interpretacions. De qualsevol manera l'obra és interessant i el seu plantell d'actors sensacional: Victoria Abril, Fernando Roy i Francisco Rabal, tota una garantia d'interpretació.

P.M.

COM HEM DE LLEGIR I ESCRIURE LA NOSTRA LLENGUA

ELS PRINCIPALS VERBS IRREGULARS

AR
-ER
-IR

ANAR

Pres. ind.: vaig, vas, va anem, aneu, van. *Pres. subj.:* vagi, vagis, vagi, anem, aneu, vagin. *Imper.:* vès, vagi, anem, aneu, vagin. *Perf. ind.:* aní, anares... *Fut.:* aniré... (o iré...). *Cond.:* aniria... (o iria...).

BEURE

Pres. ind.: bec, beus, beu, bevem, beveu, beuen. *Pres. subj.:* begui, beguis, begui, beguem, begueu, beguin. *Imper.:* beu, begui, beguem, beveu, beguin. *Imp. ind.:* bevia... *Imp. subj.:* begués, beguessis... *Perf. ind.:* begui, begueres... *Ger.:* bevent. *Part.:* begut.

CABRE

Pres. ind.: cabo, caps, cap, cabem, cabeu, caben. *Pres. subj.:* càpiga, càpigues, càpiga... *Imper.:* cap, càpiga, capiguem, cabeu, càpiguen. *Imp. ind.:* cabia... *Imp. subj.:* cabès, cabessis... *Perf. ind.:* cabí, caberes... *Fut.:* cabré... *Cond.:* cabria... *Ger.:* cabent. *Part.:* cabut.

CALDRE

(verb defectiu, només té terceres persones) *Pres. ind.:* cal, calen. *Pres. subj.:* calgui, calguin. *Imp. ind.:* calia, calien. *Imp. subj.:* calgués, calguessin. *Perf. ind.:* calgué, calgueren. *Ger.:* calent. *Part.:* calgut.

CAURE

Pres. ind.: caic, caus, cau, caiem, caieu, cauen. *Pres. subj.:* caigui, caiguis... *Imper.:* cau, caigui, caiguem, caieu, caiguin. *Imp. ind.:* queia, queies, queia... *Imp. subj.:* caigués, caiguessin... *Perf. ind.:* caigui, caigueres... *Fut.:* cauré... *Cond.:* cauria... *Ger.:* caient. *Part.:* caigut.

CLOURE

Pres. ind.: cloc, clous, clou, cloem, cloeu, clouen. *Pres. subj.:* clogui, cloguis, clogui, cloguem, clogueu, cloguin. *Imper.:* clou, clogui, cloguem, cloeu, cloguin. *Imp. ind.:* cloïa, cloïes... *Imp. subj.:* clogués, cloguessis... *Perf. ind.:* clogui, clogueres... *Fut.:* clouré... *Cond.:* clouria... *Ger.:* cloent. *Part.:* clos.

CONÈIXER

Pres. ind.: conec, coneixes, coneix, coneixem, coneixeu, coneixen. *Pres. subj.:* conegui, coneguis, conegui, coneguem, conegueu, coneguim. *Imper.:* coneix, conegui, coneguem, coneixeu, coneguim. *Imp. ind.:* coneixia... *Imp. subj.:* conegués, coneguessin... *Perf. ind.:* conegui, conegueres... *Fut.:* coneixeré... *Cond.:* coneixeria... *Ger.:* coneixent. *Part.:* conegut.

CÓRRER

Pres. ind.: corro, corres, corre, correm, correu, corren. *Pres. subj.:* corri, corris, corri, correm (o correguem), correu (o corregueu), corrin. *Imper.:* corre, corri, correm (o correguem), correu, corrin. *Imp. ind.:* corria, corries... *Imp. subj.:* corregués, correguessis... *Perf. ind.:* corregui, corregueres... *Fut.:* corre-ré... *Cond.:* correria... *Ger.:* corrent. *Part.:* corregut.

COURE

Pres. ind.: coc, cous, cou, coem, coeu, couen. *Pres. subj.:* cogui, coguis, cogui, coguem, cogueu, coguin. *Imper.:* cou, cogui, coguem, coeu, coguin. *Imp. ind.:* coïa, coïes... *Imp. subj.:* cogués, coguessis... *Perf. ind.:* cogui, cògueres... *Fut.:* couré... *Cond.:* couria... *Ger.:* coent. *Part.:* cuit, cuita (en sentit figurat: cogut).

CONTINUACIÓ

AR
-ER
-IR

CRÉIXER

Pres. ind.: creixo, creixes, creix, creixem, creixeu, creixen. *Pres. subj.:* creixi, creixis, creixi, creixem (o cresquem), creixeu (o cresqueu), creixin. *Imp.:* creix, creixi, creixem (o cresquem), creixeu, creixin. *Imp. ind.:* creixia, creixies... *Imp. subj.:* creixés, creixessis... (o cresqués, cresquessis...). *Perf. ind.:* creixí, creixeres... (o cresquí, cresqueres...). *Fut.:* creixeré. *Cond.:* creixeria... *Ger.:* creixent. *Part.:* crescut.

CREURE

Pres. ind.: crec, creus, creu, creiem, creieu, creuen. *Pres. subj.:* cregui, creguis... *Imp.:* creu, cregui, creguem, creieu, creguin. *Imp. ind.:* creia, creies... *Imp. subj.:* cregués, creguessis... *Perf. ind.:* creguí, cregueres... *Fut.:* creurè... *Cond.:* creuria... *Ger.:* creient. *Part.:* cregut.

DEURE

com heure

DIR

Pres. ind.: dic, dius, diu, diem, dieu, diuen. *Pres. subj.:* digui, diguis... *Imp.:* digues, digui, diguem, digueu, diguin. *Imp. ind.:* deia, deies... *Imp. subj.:* digués, diguessis... *Perf. ind.:* diguí, digueres... *Fut.:* dirè... *Cond.:* diria. *Ger.:* dient. *Part.:* dit, dita.

DUR

Pres. ind.: duc, duus (o dus), duu (o du), duem, dueu, duen. *Pres. subj.:* dugui, duguis... *Imp.:* duu (o du), dugui, duguem, dueu, duquin. *Imp. ind.:* duia, duies... *Imp. subj.:* dugués, duguessis... *Perf. ind.:* duguí, dugueres... *Fut.:* durè... *Cond.:* duria... *Ger.:* duent. *Part.:* dut, duta.

EIXIR

Pres. ind.: ixo, ixes, ix, eixim, eixiu, ixen. *Pres. subj.:* ixi, ixis, ixi, eixim, eixiu, ixin. *Imp.:* ix, ixi, eixim, eixiu, ixin. *Imp. ind.:* eixia, eixies... *Imp. subj.:* eixis, eixissis... *Perf. ind.:* eixí, eixires... *Fut.:* eixirè... *Cond.:* eixiria... *Ger.:* eixint. *Part.:* eixit.

ESCRIURE

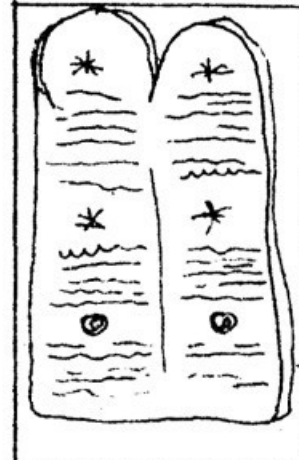
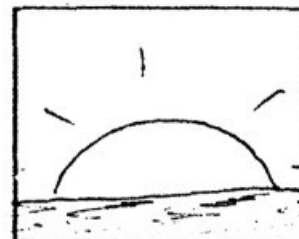
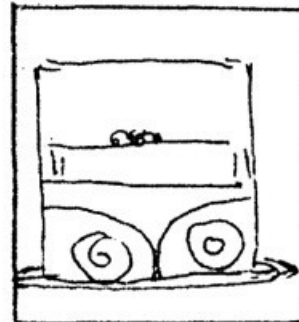
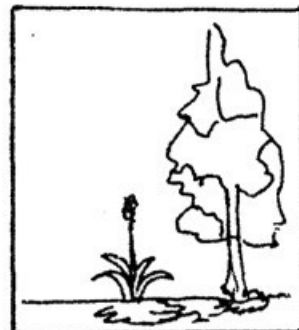
Pres. ind.: escric, escrius, escriu, escrivim, escriviu, escriuen. *Pres. subj.:* escrigui, escriguis... *Imp.:* escriu, escrigui, escriguem, escriviu, escriguin. *Imp. ind.:* escrivia, escrives... *Imp. subj.:* escrivís, escrivissis... (o escrigués, escriguessis...) *Perf. ind.:* escriví, escrivires... (o escriguí, escrigueres...) *Fut.:* escriurè... *Cond.:* escriuria... *Ger.:* escrivint. *Part.:* escrit, escrita.

FER

Pres. ind.: faig, fas, fa, fem, feu, fan. *Pres. subj.:* faci, facis, faci, fem (o facem), feu (o faceu), facin. *Imp.:* fes, faci, fem (o facem), feu, facin. *Imp. ind.:* feia, feies... *Imp. subj.:* fes, fessis... *Perf. ind.:* feu, feres, féu, fèrem, fèreu, fèren... *Fut.:* farè, faràs... *Cond.:* faria, faries... *Ger.:* fent. *Part.:* fet, feta.

FONDRE

Pres. ind.: fonc, fons, fon, fonem, foneu, fonen. *Pres. subj.:* fongui, fonguis... *Imp.:* fon, fongui, fonguem, foneu, fonguin. *Imp. ind.:* fonia, fonies... *Imp. subj.:* fongués, fonguessis... *Perf. ind.:* fonguí, fongueres... *Fut.:* fondrè... *Cond.:* fondria... *Ger.:* fonent. *Part.:* fos.

SES MATANSES

S'hivern ja l'hem començat
ja és bon temps per porquetjar
ara hem d'anar a matar
aquest porc que hem engreixat.

Es dia ja és arribat,
volrm mirar de començar
i es porc amam a cercar,
ell ja està ben assustat !!

Entram dins sa seva tanca.
l'hi pegam quatre grapades
i amb marxex forçades
l'allergam damunt sa banca.

Ja el tenim ben fermat
per fer tota sa feina
en es porc li mostre s'eina
i dic, "ja està sentenciàt".

Sa matansera major
que a la casa hi ha,
comença a aparellar
sa caldera i es caldaró.

Guinavets ben esmolats,
team, ribells i es piló,
alfabis, fil i fanyador,
escudelles i molts de plats.

Es foc està ben atiat
i amb aigua a sa caldera
que anirà de primera
per deixar-lo escaldat.

L'auba comença a trencar
i s'animalet està ben net
i ara en un momentet
ja el podrem escorxar.

Lo primer potons i talecs,
xuia i tot es galtot,
es betcoll i es caparrot
i llavors es dos bracets.

Llom escopr i ronyons,
llumillos i es costellam
i sa fraixura la deixam
per posar en es butifarrons.

Sejins, butsa i ciuxots,
ventresca i ses pallisses
per fer ses llengonisses,
sobrassada i camaiots.

Ja ha acabat es matador
totes ses seves feines
amagam totes ses eines
i partim cap en es menjador.

Segons velles usances
a s'hora de berenar,
sempre se solien menjar
unes sopes de matanses

Després d'un bon berenar,
a sa taula enrevoltat
treballam tots plegats
fins a s'hora des sopar.

Mos queda un jornal gros
per deixar-ho tot arreglat,
trempat, umplit i penjat
i deixar es dia ben clos

Ja només queda es sopar
que en família reunits
tots es grans i es petits
ara anam a celebrar.

Enrevoltats a sa taula
i aparellats per sopar
en silenci hem d'escoltar
sa dolça i fina paraula
de sa padrina Paula
que comença a resar
i també sol demanar
que res es faci malbé
i que tots junts l'any que ve
a matanses poguem tornar.

S. CRESPI.

Ve de....

Allà dalt es s'uestrals
es puig cobra més altura
i baix des grossos penyals
alqueries i rafals
l'enrevolten d'hermosura.

Bernat Coll Sureda
(de Pina)

ESCUTS I LLINATGES

ARROM : De l'àrab ar-rom = "el cristià". Diu = el cronista Joaquim Maria Bover, que aquesta família es va establir a Mallorca, en temps de la Reconquesta, doncs, Tomàs Arrom va acompanyar al rei Jaume I "El conquistador" en la toma de l'Illa. Aquest cavaller va esser hereu, tocant-li en el repart general les alqueries "Otromax" de cinc jovades i "Benicomporad Arcenia" de quatre, en el terme de Montuiri.

El capità Andreu Arrom, va esser present en el cèlebre combat naval de Lepanto.

Son armes d'aquesta família, un camp blau amb una franja vermella, acompanyada amb dues estrelles d'or de vuit puntes.

ANDREU : Del nom d'apòstol: "Andreas". Aquesta forma grega va ser llatinitzada vulgarment convertint-se en Andreu.

Diuen diferents tratadistes que Andreu és la modalitat catalana de Andreu, i que, per tant son un mateix llinatge.

Altres autors afegeixen que aquesta modalitat le varen rebre diversos individus de Andreu, en el reine de València, per distinguir-se de vàries rames del seu llinatge que procedien d'un Alfaquí dels moros a la ciutat de "Jàtiva" anomenant-se Joan Andreu el qual trobant-se a la Catedral de València el dia de l'Asunció de la Verge, escoltant predicar el Mestre Fra Joan Marquès, de l'ordre dominicana, es va convertir a la religió catòlica, i es va batejar el dia del apòstol Sant Andreu posant-se per llinatge el nom d'aquest Sant.

Aquests conceptes son molt discutibles, i es reflexen a títol de curiositat.

Lo que si és cert del llinatge Andreu, és que prové de Catalunya i que passar a les Balears en la conquesta de Mallorca. També s'escampà per Aragó i València.

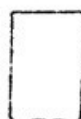
Son armes d'aquesta família, un camp de plata amb un grif rampant de sable.

Els colors dels escuts se interpretaran d'acord amb el dibuix coincident:

OR

PLATA

VERMELL

CEL

NEGRE

VERT

MORAT

FUTBOL

Tercera Regional

Com és costum a la nostra secció esportiva, intentarem fer una petita crònica dels partits que durant els messos de març i abril s'han jugat al "Pou Nou". Som conscients de que la nostra tasca té l'actualitat com a primer enemic; lo que es proposa és que al manco lo que s'escriu tenguí un mínim de valor històric dins la realitat del deport a Sta. Eugènia.

3 de març.- STA.EUGENIA 1
Lloret 6

VOLER I NO PODER

"A priori" el partit es presumia interessant tinguent en compte la similar situació a la tabla dels dos equips; per altre part - l'equip local volia superar el resultat de la primera volta a Lloret. Però, la realitat dels noran te minuts és que pareixia que estaven jugants dos equips de diferents categories. Deu minuts varen bastar als lloretans perquè - s'en duguessin els dos punts. No es pot restar cap mèrit al Lloret d'aquesta victòria, i és que tot varen esser facilitats: indecisions d'entrega de pilotes, falta de marcada, precipitació, inoperància ofensiva, foren les principals causes d'aquesta severa derrota, la més abultada de la temporada. El Sta. Eugènia era fins aleshores uns dels equips capdavanters respecte als pocs gols encaixats.

El 0 a 3 de la primera part - no feia mantenir massa esperança de donar la volta al marcador al llarg dels 45 minuts següents, - que servigueren per demostrar la capacitat goletzadora d'uns i el mal joc o mal dia dels altres. Acabat el part, el públic abandona el camp amb sesànim, però - amb la seguretat d'haver vist - un marcador clar per lo que els dos equips varen fer damunt el camp.

17 de març.- STA.EUGENIA 2
S'Horta 1

Aconseguir els punts que estaven en joc en aquest partit - eren necessaris per demostrar - el caràcter transitori del pobre joc dels derrers partits. Idò bé, malgrat es va lograr que els dos punts quedassin a casa, no es va jugar gens bé.

Malament començaven les coses quan a pocs minuts el marcador es posa en un 0 a 1. Seguidament, els taujans intenten fer un joc més ofensiu sense que arribassin excessivament a l'àrea del porter de S'Horta. Costava molt - internar-se per el centre, ja - que els de S'Horta creaven una muralla que resolvia els balons ajudats per el fort vent. Les ocasions perilloses arribaven avançant per les ales, sobretot per l'esquerra, i llançant els balons dins l'àrea petita. D'aquesta manera venien els dos gols taujans. En vista de que s'havia anat millorant abans del descans, pareixia que la segona part seria fructífera. Però, lo que va succeir és que els visitants, sense demostrar grans - idees futbolístiques, dominaven clarament la situació, essent els que més ocasions creaven. El Sta. Eugènia estava casi desconcertat i just de força, limitant-se a rebutjar els balons desesperadament.

En conclusió, un partit raquític i un resultat bondadós per un Sta. Eugènia, que demostrà no estar als millors moments.

31 de març.- STA.EUGENIA 5
Atco. S.Gotleu 2

Feia bastantes jornades que no veiem marcar cinc gols als nostres; el 5 a 2 és un fidel reflexe de les ocasions que varen tenir els dos equips, malgrat a que el domini del partit va esser altern.

Una altre vagada els taujans varen tenir els seus problemes a l'hora d'entrar dins l'àrea contrària per el centre (s'ha de dir que el delanter centre habitual M.Aguayo jugava a la defensa) i s'havia de recurrir a jugar per les ales, on en Pauçà en les seves incurssions per l'esquerra es convertia en un delanter més. Per aquí venien casi totes les jugades que acabaven perillósament.

Després del 2 a 1 de la primera part, els millors del partit varen esser els deu primers de la segona, en que l'equip taujà va mostrar garra, eficacia i velocitat de la delantera; en M.Crespí va estar inspirat en les dues ocasions en que va perforar la porteria. Després d'aquests bons moments, els centrecampistes del Atc.S.Gotleu, lliures de marcada, es moven amb molta facilitat favorint les jugades individuals que normalment acabaven en tirs desde fora de l'àrea; així arribà el segon gol visitant.

El definitiu 5 a 2 es logra a conseqüència d'un penalty, per mà indiscutible, que en J.Crespí transforma.

En definitiva, una victòria justa davant un adversari que va venir a cumplir el deure de jugar el partit.

21 d'abril.- STA. EUGENIA 0
S. Francesc 1

En aquest dia de fira, el Pou Nou va esser escenari d'un emocionant partit entre el titular i un equip en línia ascendent a la tabla: el S. Francesc. Només el fort vent va deslluir lo que hagués estat un notable espectacle. Per altre part, el marcador incert donà la suficient salsa als molts espectadors que acudiren.

L'equip taujà, que alineava practicament als titulars, va fer mèrits per obtenir un resultat diferent. Per esser justs, hem d'atribuir un temps a cada equip.

La primera comença amb un equilibri, degut a que les respectives defenses s'imposaven als delanteres. Al minut 31, els ciutadans aprofiten una indecisió taujana, conseguint marcar l'únic gol de tir-cruçat a la dreta d'en Truyols. En dues ocasions següents, el mateix porter logra salvar dos gols cantats, quan al manco en una ocasió s'havia partit de posició antireglamentària d'un jugador palmèsà. A l'altre porteria només hi ha que destacar un tir d'en Garrido que dona al pal.

La segona part va ésser de clar domini taujà, ja que es podien jugar moltes jugades perilloses dins l'àrea del S.Francesc, que va tenir el sant de cara. El "pressing" que ordenà en Zapico no va tenir conseqüències positives de cara al gol, perquè unes vegades els delanters fallaven per poc a l'hora de rematar; altres, els defenses visitants rebutjaven pilotes "in extremis".

Concluint, a diferència d'altres ocasions, un partit que no va merèixer un resultat advers. Un empat hagués justificat lo que es va veure.

Altres partits.-

Colònia	4
STA.EUGENIA	2
Moratalla	1
STA.EUGENIA	1
Sencelles	6
STA.EUGENIA	0

Futbol-Sala

Els pobles que integren la Mancomunitat del Pla de Mallorca han organitzat un Torneig de futbol-sala que tindrà una durada aproximada de tres mesos (maig, juny i juliol).

L'Ajuntament de Sta. Eugènia ha proposat al Club de Futbol la participació del mentat campionat, lo que és admès per el Club com un possible escaló perquè nous elements s'integrin un dia al l'entitat, o simplement per despertar l'interés dels joves de cara a l'únic deport que representa al nostre poble.

De moment i fins que no es rebin subvencions (si és que arriben) - les despeses van a càrrec del Club i col.laboradors; mentres que - L'Ajuntament aporta la pista i balons.

El Torneig, que ho componen 14 pobles de la Mancomunitat amb jugadors de fins 18 anys, seguirà la reglamentació de la Federació Espanyola de Futbol-Sala. S'han format dos grups de set equips - cada un, que jugaran en liguilla a doble partit. Els dos finalistes s'enfretaran a un partit a Tetra.

De la part tècnica de l'equip s'encarreguen en Joan Campins Canyelles i Pedro Crespi Perelló, els quals desde fa una quinze dies treballen amb els jugadors següents:

Francesc J. Bascuñana; Joan Riutort; Antoni Coll; Santiago - Amengual; Gaspar Sánchez; Llorens Sastre; Josep Llabrés; Josep Fou; Jaume Crespi; Enrique Guerrero; Pedro Gayà; Bernat Farets; Antoni Canyelles; Gabriel Lladó.

Entre les principals normes - del mini-futbol, deim que juguen 5 jugadors per equip (es poden fer 7 canvis) en dos temps de 20 minuts (a rellotge aturat). El reglament permet "expulsar" el jugador que hagi comès 5 faltes tècniques.

Normalment el partit es jugaran els dissabtes al camp de les escoles.

Per els seguidors d'aquest campionat, donam a conèixer el calendari dels partits, sense especificar les dates perquè a l'hora d'escriure aquesta informació no es coneixia el començament de la lliga.

- Sineu - STA. EUGENIA
- STA. EUGENIA - Tetra
- Sencelles - STA. EUGENIA
- Descans
- STA. EUGENIA - Villafranca
- Pina - STA. EUGENIA
- STA. EUGENIA - San Joan

Mikel.-

CREMA DE GAMBES

INGREDIENT S: Un paquet de puré de patates, 1/2 Kg. de gambes, 4= cullerades de sofrit, 50 grs. de mantega, 200 c.c.= de vi blanc, 200 c.c. de llet, 1 copeta de conyac,= 1 pastenaga, 1 porro, 1 ou, sal i oli, pebre blanc= i nou moscada.

PREPARACIÓ: Ofegau la pastenaga i el porro rallats dins la mitat de la mantega i un poc d'oli. Abans de que prenguin color, s'afegeixen els caps de les gambes, esfregeixen durant alguns minuts i es flamegen amb el conyac. Abocau 1 l. i 1/4 d'aigua i el vi, afegiu el sofrit i ho trempau amb sal, pebre blanc i nou moscada. Se fa coure devers mitja hora i se passa pel "chino". Posau-ho altra vegada al foc i quan estigui molt calent afegiu la llet i els "copos" de puré. Mesclau-ho tot i afegiu l'ou batut i les gambes que haureu pelat i fregit dins la mantega que quedava.

RAP

INGREDIENTS: 8 filets de rap, un "bol" de salsa de tomàtiga, un "bol" de salsa bechamel, farina, un sobret de formatge rallat i sal.

PREPARACIÓ: Netejau el rap i trempau-lo amb sal. Aixugau-lo, = passau-lo per farina i fregiu-lo amb molt d'oli calent. Col·locau-lo dins una plàtera de forn i tapau-lo amb la salsa de tomàtiga. Abocau per damunt la = salsa bechamel, polsejau el formatge rallat i ho gratinau en el forn ben calent.

PASTÍS

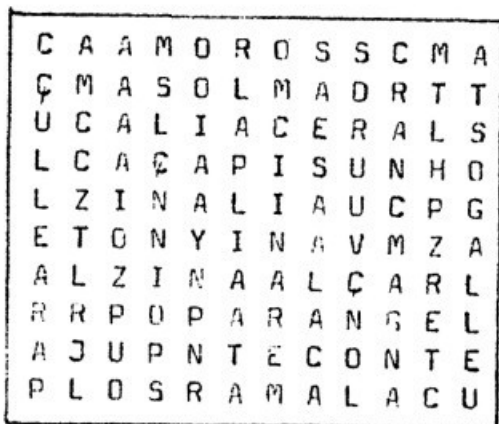
INGREDIENTS: Una tassetta de llet, una de suc de taronja i una de cafè, i galletes "Maria".

PREPARACIÓ: Dins una plàtera es van col·locant sostres de galletes: un sostre de galletes banyades amb llet, un altre de galletes banyades amb suc de taronja i un altre de banyades amb el cafè. Feis tants de sostres = com vulgueu i llavors ho podeu adornar amb brossat = trempat amb sucre, llimona rallada, canyella,...etc.

PIROPOS A SES SOGRES PIROPOS A SES SOGRES PIROPOS A
 PIROPOS A SES SOGRES PIROPOS A SES SOGRES PIRO
 GRES PIROPOS A SES SOGRES PIROPOS A SES SOGRES P

- Ses soques les han de tirar
 totes dins un fogaró
 i llavors per festejar
 tots heu tendreu millor.
- Sa sogra diu als veïnats
 que som massa jugador
 i també molt fumador
 me troba d'es més totats.

- Cercau el nom de 10 noies que menjau freqüent a ca vostra ,
 tant combinats amb el primer plat ó amb el segon plat:

- *L'amor a l'esposa mare i l'amor als fills són per a l'home el camí natural per a la comprensió i la realització de la seva paternitat.*

- *La família és l'escola de socialitat primera i fonamental; com a comunitat d'amor, troba en el donar-se ella mateixa la llei que la regeix i que la fa créixer.*

- *La vida dels vells ajuda a esclarir l'escala dels valors humans; ens fa veure la continuïtat de les generacions i demostra meravellosament la interdependència del poble de Déu.*

- *Vosaltres, joves, sou el futur i l'esperança de l'Església i del món, i sereu els responsables de la família en el tercer mil·lenni que s'apropa.*